

No : 03

Tarih : 02/03/2020

ULUSLARARASI HİZMET TİCARETİ İSTATİSTİKLERİ İLE İLGİLİ AÇIKLAMA

Uluslararası Hizmet Ticareti, bir ülkede yerleşik gerçek veya tüzel kişiler ile yerleşik olmayan gerçek veya tüzel kişiler arasında yapılan hizmet ticaretidir. Uluslararası Hizmet Ticaretinin, son dönemlerde hacminin artmasına paralel olarak ülkeler arasındaki ticari ilişkilerdeki ve ülkelerin makro ekonomik ve dış ticaret dengelerindeki öneminin artmasına, politika üreticilerin, karar vericilerin ve diğer istatistiksel veri kullanıcılarının hizmet türleri ve ülke kısımları bazında hizmet ihracat veya ithalatına ilişkin ayrıntılı istatistiklerinin üretilmesine yönelik olan taleplerinin artmasına neden olmuştur. Bu istatistiki veri taleplerin karşılanabilmesi için, Uluslararası Hizmet Ticareti İstatistiklerinin (UHTİ) İstatistik Kurumları'nın üstlendiği rol önem kazanmaya başlamıştır.

Bu kapsamda, Türkiye İstatistik Kurumu yukarıda belirtilen ulusal ve uluslararası ihtiyaçlar doğrultusunda 2013 yılında Uluslararası Hizmet Ticareti İstatistikleri Araştırması'nın (UHTİA) uluslararası standartlara uygun olarak metodolojik altyapı çalışmalarına başlamış, 2013-2015 referans yılları için pilot araştırmalar yapılmıştır. 2016 referans yılından itibaren idari kayıtların daha etkin kullanıldığı bir araştırma yapısı tasarlanmış ve 2016-2018 referans yılları için 2017-2019 yıllarında alan uygulamaları gerçekleştirilmiştir.

Uluslararası Hizmet Ticareti İstatistikleri Araştırması için en önemli aşama, araştırmanın uygulanacağı girişimlerin yer alacağı çerçevenin oluşturulmasıdır. Özellikle girişim bazında Katma Değer Vergisi (KDV) ve gümrük beyannamelerinin verilerinin çerçevenin etkin ve doğru bir şekilde belirlenmesinde kullanılmıştır. Buna göre araştırmanın temel çerçeve kaynakları 1 no.lu ve 2 no.lu KDV beyannameleridir.

Ayrıca, gümrük kayıtlarında dahilde ve hariçte işleme gümrük rejimleri kapsamında bakım, onarım, işleme ve işçilik değeri olan girişimler ile sigorta ve finans sektörlerindeki girişimler de araştırma kapsamına alınmışlardır.

UHTİ veri kaynakları;

- UHTİA soru formuyla çerçevede yer alan Türkiye’de yerleşik girişimlerden derlenen hizmet ihracatı ve ithalatı bilgileri
- Dış ticaret istatistikleri için kullanılan gümrük beyannamelerinde dahilde ve hariçte işleme rejimlerine göre imalat hizmeti ticareti yapan girişimlerin bilgileri
- Gümrük beyannamelerinde yabancı araçlarla yapılan mal ihracat ve ithalatında taşıma modu (havayolu, karayolu, denizyolu vb.) ve ülke (taşıyan aracın ülkesi/bayrağı) ayrıntısında tahmin edilen navlun ve sigorta bedelleridir.

UHTİA’nın sektörel kapsamı ise aşağıdaki başlıklardan oluşmaktadır:

1. Başkasına ait fiziksel girdiler için imalat hizmetleri
2. Tamir bakım hizmetleri
3. Taşımacılık
4. İnşaat
5. Sigorta ve emeklilik hizmetleri
6. Finansal hizmetler
7. Fikri mülkiyetlerin kullanım hizmetleri
8. Haberleşme, bilgisayar ve bilgi hizmetleri
9. Diğer iş hizmetleri
10. Kişisel, kültürel ve eğlence hizmetleri
11. Devlet (Resmi) hizmetleri

Kapsanmayan işlemler:

- Mal ticareti
- Hanehalkı (beyanname vermeyen gerçek kişiler) tarafından yapılan hizmet ticareti
- Seyahat (turizm) hizmetleri

TÜİK Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Tel: 0312 454 70 98 Faks: 0312 425 20 53 e-Posta: bhim@tuik.gov.tr

UHTİA yıllık olarak yapılmakta ve araştırma çerçevesinde yer alan girişimlere ilişkin bilgiler web tabanlı bir program aracılığı ile elektronik olarak derlenmektedir.

Bu istatistiğe ilişkin çalışmalarda birebir uygulanan uluslararası metodoloji kaynakları, orjinal hali ile aşağıda yer almaktadır.

- *Manual on Statistics of International Trade in Services 2010*
- *Regulation (EC) No 184/2005 of the European Parliament and of the Council of 12 January 2005 on Community statistics concerning balance of payments, international trade in services and foreign direct investment*
- *Commission Regulation (EU) No 555/2012 of 22 June 2012 amending Regulation (EC) No 184/2005 of the European Parliament and of the Council on Community statistics concerning balance of payments, international trade in services and foreign direct investment, as regards the update of data requirements and definitions*
- *Statistical Requirements Compendium 2017 edition, Eurostat*
- *Balance of Payments Vademecum, Eurostat*
- *Balance of Payments and International Investment Position Manual 6th Edition (BPM6), IMF*

Bu kapsamda, Ulusal Veri Yayınlama Takvimi'nde yer almayan ve 2016, 2017 ve 2018 referans yılları için Türkiye'de yerleşik olanlarla yerleşik olmayanlar arasında yapılan hizmet ticareti bilgileri ülke ve hizmet türleri ayrıntısında bilgileri kapsayan "Uluslararası Hizmet Ticareti İstatistikleri, 2018" haber bülteni 05 Mart 2020 tarihinde saat 10:00'da yayımlanacaktır.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.